

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Idioma Moderno 4: Portugués		Código	613G03060
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	4.5
Idioma	Portugués			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Samartin López-Iglesias, Roberto	Correo electrónico	roberto.samartin@udc.es	
Profesorado	Gravata Rodrigues Silva Ramos, Ana Isabel Samartin López-Iglesias, Roberto	Correo electrónico	ana.gravatarodrigues@udc.es roberto.samartin@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta materia fornece formación de carácter teórico-práctico na descrición e uso instrumental da lingua portuguesa nas súas modalidades oral e escrita. O alumnado debe consolidar todas as competencias de usuario independente, encadrado no nivel avanzado (B2), de acordo co "Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas".			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Demostrar dominio instrumental oral e escrito del portugués	A8		
Ser capaz de avaliar criticamente o estilo dun texto e de formular propostas alternativas e correccións.	A10		
Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos específicos na práctica comunicativa.	A15		
Demostrar que sabe utilizar recursos bibliográficos, bases de datos e ferramentas de busca de información.		B1	
Adquirir capacidade de autoformación.		B3	
Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva naqueles contornos comunicativos propios do nivel previsto na materia.		B4	
Ser capaz de relacionar os coñecementos adquiridos na materia cos doutras áreas e disciplinas, nomeadamente coa literatura e a historia de Portugal.		B5	
Ter capacidade para organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.		B6	
Ser capaz de apreciar a diversidade, de analizar, sintetizar e valorar criticamente o coñecemento adquirido, así como de exercer o pensamento crítico.		B7 B8	
Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita do portugués, de acordo co nivel exigido na materia.			C2
Demostrar atitudes propias do exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			C4

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Relatar accións passadas, presentes ou futuras. Expressar hipótese (condición irreal)	1.1. Imperfeito do Conjuntivo (I). Orações condicionais com "se"; 1.2. Expressões idiomáticas que evidenciam aspetos associados à cultura portuguesa
2. Expressar sentimentos, ordem, dúbida etc. Fazer comparacións reais, irrealis e hipotéticas	2.1. Imperfeito do Conjuntivo (II). Orações dubitativas, completivas, conjuncionais e relativas de eventualidade. Orações exclamativas de desejo. Estruturas comparativas 2.2. Hábitos e modos de vida da juventude. Profissões inovadoras

3. Expressar accións eventuais no futuro. Exprimir hipótese (condición real)	3.1. Futuro do Conxuntivo (I). Orações condicionais com Imperfeito do Conxuntivo ou Futuro do Conxuntivo 3.2. Aspectos ligados ao traballo em Portugal e na União Europeia
4. Expressar idea de futuro. Exprimir condición total	4.1. Futuro do Conxuntivo (II). Orações temporais e concessivas. Conxugação pronominal mesoclítica 4.2. Turismo ecológico
5. Relatar fatos formais e informais. Enfatizar o discurso.	5.1. Infinitivo Pessoal Simple e Composto. Orações subordinadas adverbiais. Topicalización. Conxunções e locuções conxuncionais causais. Discurso directo e indirecto 5.2. Aspectos ligados à realidade dos países de língua portuguesa

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A10 B3 B7	1	2.5	3.5
Obradoiro	A8 A15 B1 C2	10	18	28
Prácticas a través de TIC	A8 B1	1	3	4
Presentación oral	A8 B4 B5 C2	4	8	12
Proba mixta	A8 A10 A15 B4 B7 B8 C2	2	18	20
Sesión maxistral	B7 B8 C4	10	12	22
Traballos tutelados	A8 A10 A15 B1 B3 B5 B6 B7 C2 C4	4	16	20
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	Considérase ?lectura? calquera tipo de material (textos de manuais, xornais, revistas, foros de internet etc.) que o/a alumno/a terá que coñecer para a realización de certas actividades de maneira presencial ou non presencial.
Obradoiro	Os obradoiros son aulas centradas no desenvolvemento de prácticas de produción escrita e, sobre todo, oral (resolución de exercicios, corrección e elaboración de textos).
Prácticas a través de TIC	O/a alumno/a deberá facer uso das novas tecnoloxías para preparar algunhas actividades propostas nas aulas.
Presentación oral	A interacción oral será corrente nas sesións presenciais e poderán ser apresentados oralmente traballos ou actividades específicas. A calidade da lingua utilizada, os recursos e estratexias expositivas empregados, así como a clareza e arrumazón dos contidos vehiculados constitúen os principais elementos a levar en conta polo alumnado neste tipo de actividade.
Proba mixta	Consta fundamentalmente dunha proba escrita que permite avaliar coñecementos, capacidades, habilidades etc. en destrezas como a comprensión e, sobre todo, a produción escrita e as competencias gramaticais. Pode combinar preguntas de resposta múltipla, de resposta breve, de ordenación, de asociación, de discriminación?
Sesión maxistral	As sesións maxistras consistirán en exposicións orais de carácter fundamentalmente teórico á volta dos contidos básicos da materia. Nestas aulas utilizaranse diversos textos seleccionados especificamente para a análise e a comprensión dos contidos; resolveranse as dúbidas a respecto dos temas propostos e facilitarase bibliografía específica. Nestas sesións guiarase o alumnado no proceso de aprendizaxe e mostraranse recursos que faciliten o desenvolvemento do traballo autónomo.

Traballos tutelados	Baixo a coordinación d@ docente, o alumnado levará a cabo diversas actividades que deberán ser realizadas por escrito, nomeadamente exercicios virados para a consolidación de destrezas comunicativas e o uso de recursos lingüísticos de vario tipo. Para alén disto, organizados en pequenos grupos, @s estudantes realizarán un traballo virado para a documentación e a redacción de conteúdos, a fin de produciren e partillaren información, coñecementos e habilidades.
---------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	<p>Para a realización dos traballos tutelados, é fundamental que @s estudantes informen periodicamente tanto dos seus progresos como das súas dificultades co obxectivo de atinxir unha orientación adecuada.</p> <p>Alén diso, o/a estudante poderá realizar todo tipo de consultas a respecto de desenvolvemento dos traballos, quer no horario de atendimento quer por medio do correo electrónico.</p> <p>Esta atención personalizada tamén está contemplada para o alumnado a tempo parcial e con dispensa académica recoñecida, así como para o estudantado matriculado para se examinar na convocatoria de decembro</p>

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A8 A15 B1 C2	Serán realizadas na sala de aulas actividades de diferente tipoloxía e con variados obxectivos (con foco no léxico, na gramática, na fonética, ...) destinadas a aumentar a capacidade comunicativa, nomeadamente oral, d@s estudantes.	10
Presentación oral	A8 B4 B5 C2	Para alén da avaliación do desempeño oral demostrado na sala de aulas, @s estudantes terán de realizar unha proba oral, orientada á demostración da súa competencia comunicativa en lingua portuguesa.	20
Proba mixta	A8 A10 A15 B4 B7 B8 C2	Cada estudante deberá realizar unha proba mixta, virada fundamentalmente para a produción escrita (exercicios, elaboración de textos breves, ...), en que serán avaliados os coñecementos adquiridos nas sesións maxistras e coa realización dos traballos tutelados.	50
Traballos tutelados	A8 A10 A15 B1 B3 B5 B6 B7 C2 C4	Serán avaliadas a corrección lingüística e as estratexias e procedementos argumentativos utilizados nos textos escritos, e tamén a participación ao longo dos traballos realizados nas sesións presenciais destinadas ao efecto e os resultados das actividades non presenciais encomendadas. O dominio dos conteúdos focados e os resultados atinxidos canto á consecución dos obxectivos procurados no proceso de ensino-aprendizaxe será igualmente obxecto de avaliación. Será valorizada especialmente a aprendizaxe colaborativa.	20

Observacións avaliación

Todas as actividades deberán ser realizadas e entregadas de acordo cos prazos e os procedementos fixados no cronograma que o profesorado fornecerá ao alumnado no inicio das sesións e pendurará na plataforma Moodle. As actividades entregadas fóra do prazo marcado non serán obxecto de avaliación. Para superar a materia, o alumnado deberá atinxir unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10. Igualmente, na proba mixta deberá obter como mínimo 4 puntos sobre 10, para poder sumar os restantes elementos avaliábeis.

O estudantado repetidor, a tempo parcial ou con dispensa académica realizará ou entregará as actividades obrigatorias nunha data concertada previamente cos docentes. Este alumnado deberá realizar e entregar as mesmas probas e exercicios que o restante e, se non puiden asistir ao atendimento, deberá pórse en contacto co profesor a través do correo electrónico no inicio do curso. Aquel alumnado que certifique imposibilidade de asistir ás aulas debe tamén contactar co profesorado da materia.

O alumnado que se apresentar á convocatoria adiantada de decembro terá de contactar previamente cos docentes e, para superar a materia, realizar a proba mixta (5 valores), unha proba oral (apresentación oral; 2 valores) e aqueles traballos tutelados (3 valores) que lle foren encomendados. Se houber criterios específicos de avaliación para algunha das tarefas propostas, estes serán oportunamente disponibilizados polo profesor responsábel pola materia através do Moodle e/ou expostos na sala de aulas. O docente fornecerá, igualmente, as oportunas instrucións para o correcto desenvolvemento de cada unha das actividades previstas.

As persoas que non superaren a materia de acordo coa avaliación continuada deberán concorrer á oportunidade de xullo. Para superaren a materia nesta segunda oportunidade, @s alumn@s deberán aprobar (5 valores sobre 10) aquelas probas (orais e/ou escritas) marcadas polo profesorado responsábel da materia e que serán realizadas na data fixada ao efecto pola Facultade de Filoloxía. Igualmente, deberán ser realizadas satisfactoriamente todas aquelas tarefas non superadas na oportunidade anterior xuntamente con aqueles outros traballos que foren agora solicitados.

Será considerado Non Presentado aquel alumno ou alumna que non se presentar á proba mixta ou que non presentar ningunha das actividades previstas neste guía.

Fontes de información

Bibliografía básica

Casteleiro, J. M. (coord.) (2001): Dicionário da Língua Portuguesa (Lisboa: Verbo). Cintra, L. / Cunha, C. (1984): Nova Gramática do Português Contemporâneo (Lisboa: Sá da Costa). Costal, J. A. / Melo, A. S. (2003): Dicionário da Língua Portuguesa (Porto: Porto Editora). Monteiro, D. / Pessoa, B. (1993): Guia prático dos verbos portugueses (Lisboa: Lidel). Reis, N. / Berström, M. (1997): Prontuário Ortográfico e Guia da Língua Portuguesa (Lisboa: Notícias). S/A (2008): Acordo Ortográfico ? Guia Prático (Porto: Porto Editora). S/A (2008): Prontuário Ortográfico da Língua Portuguesa (Porto: Porto Editora).

Bibliografía complementaria	<p>Carmo, Leonete (2004): Olá! Como está? ? CD audio duplo (Lisboa: Lidel). Carmo, Leonete (2004): Olá! Como está? ? Livro de Textos (Lisboa: Lidel). Carmo, Leonete (2004): Olá! Como está? ? Livro de Actividades (Lisboa: Lidel). Coimbra, O. M. / Coimbra, I. (2000): Gramática Ativa 2 -versão portuguesa- (Lisboa: Lidel) Lemos, Helena (2003): Comunicar em Português (Lisboa: Lidel). Lemos, Helena (2011): Praticar Português - Nível Intermédio Segundo o Novo Acordo Ortográfico (Lisboa: Lidel). Malcata, Hermínia (2011): Guia Prático de Fonética - Acentuação e Pontuação -livro segundo o novo Acordo Ortográfico- (Lisboa: Lidel). Oliveira, C. (2007): Aprender Português 2. B1-B2 (Lisboa: Texto Editores) Oliveira, C. , Coelho, L. (2007): Aprender Português 2. B1-B2 . Caderno de Exercícios (Lisboa: Texto Editores). Oliveira, C. , Coelho, L. (2007): Gramática Aplicada, Níveis Intermédio e Avançado. B2-C1 (Lisboa: Texto Editores). Oliveira, C. , Coelho, L. (2008): Aprender Português 2. Compreensão Oral. B1-B2 (Lisboa: Texto Editores). Oliveira, C., Coelho, L. (2007). Aprender Português 3. B2 (Lisboa: Texto Editores). Pinheiro, M. C. (2007): Português ao vivo. Textos e exercícios . Nível 2 (Lisboa: Lidel). Ramos, E. (2006): Portugalizar. Português para galegos falantes (Vigo: Xerais). Rosa, L. M. (2004): Vamos lá continuar! (Lisboa: Lide) S/A (2009): Bom Português (Porto: Porto Editora). Tavares, A. (2004): Português XXI - 3 (Lisboa: Lidel). Vaz, Rui (2011): Falas português? (Porto: Porto Editora). Vaz, Rui (2011): Falas português? Caderno de Atividades (Porto: Porto Editora).</p> <p>RECURSOS DISPONÍVEIS NA INTERNET</p> <p>Documentos orientadores: Conselho da Europa (2001). Quadro europeu comum de referências para as línguas. Lisboa: Edições Asa. http://area.dge.mec.pt/gramatica/Quadro_Europeu_total.pdf</p> <p>Grosso, M.; Tavares, A.; Tavares, M. (2008). O Português para Falantes de Outras Línguas: o utilizador elementar no país de acolhimento, Lisboa, ANQ /DGIDC</p> <p>/IEFP: http://www.dge.mec.pt/sites/default/files/Basico/Documentos/referencial_independente.pdf</p> <p>Grosso, M.; Tavares, A.; Tavares, M. (2009). O Português para Falantes de Outras Línguas: o utilizador independente, Lisboa, ANQ /DGIDC</p> <p>/IEFP: http://www.dge.mec.pt/sites/default/files/Basico/Documentos/referencial_independente.pdf</p> <p>Grosso, M. (coord.); Soares, A.; Sousa, F.; Pascoal, J. (2011). QuaREPE - Documento Orientador. Lisboa: DGE. http://www.dge.mec.pt/sites/default/files/EEstrangeiro/2012_quarepe_docorientador.pdf</p> <p>Grosso, M. (coord.); Soares, A.; Sousa, F.; Pascoal, J. (2011). QuaREPE - Tarefas, Actividades, Exercícios e Recursos para a Avaliação. Lisboa: DGE. http://d3f5055r2rwsy1.cloudfront.net/images/stories/EPE_incricoes_2011_2012/quarepe/manual_quarepe_tarefa_s_versao_final_janeiro_2012.pdf</p> <p>Programa Português Para Todos (Ppt): Beça, E.; Galvão, M. (2009). Manual de Português Técnico aplicado à área da Hotelaria e Restauração. Lisboa: IEFP: http://portal.iefp.pt/xeobd/attachfileu.jsp?look_parentBoui=36134660&att_display=n&att_download=y</p> <p>Sítios institucionais: Instituto Camões: http://www.instituto-camoes.pt/Observatório da Língua Portuguesa: http://www.observalinguaportuguesa.org/pt</p> <p>Comunidade dos Países de Língua Portuguesa: http://www.cplp.org</p> <p>Instituto Internacional da Língua Portuguesa: http://iilp.cplp.org</p> <p>Museu da Língua Portuguesa: http://www.museudalinguaportuguesa.org.br</p> <p>Governo Português: http://www.portugal.gov.pt/pt/a-democracia-portuguesa.aspx</p> <p>Portal do Cidadão: https://www.portaldocidadao.pt/home</p> <p>Turismo de Portugal: https://www.visitportugal.com/pt-pt</p> <p>Conselho Português para os Refugiados: http://www.cpr.pt/ple/materiais/Universidade do Minho: http://www.uminho.pt</p> <p>Fundação José Saramago: http://www.josesaramago.org</p> <p>Pordata - Base de dados do Portugal contemporâneo: http://www.pordata.pt/Portugal</p> <p>Rádio Televisão Portuguesa: http://www.rtp.pt/homepage/Dicionários e recursos linguísticos: Dicionário Priberam: http://www.priberam.pt/Portal da Língua Portuguesa: http://www.portaldalinguaportuguesa.org/Vocabulário Ortográfico Comum da Língua Portuguesa: http://voc.cplp.org/index.php</p> <p>Dicionário Michaelis: http://michaelis.uol.com.br</p> <p>Ciberdúvidas: http://ciberduvidas.sapo.pt/Livro de estilo do jornal Público: http://static.publico.pt/nos/livro_estilo/index.html</p> <p>Corpus do português: http://www.corpusdoportugues.org/x.asp</p> <p>Conjuga-me Net: http://www.conjuga-me.net</p> <p>Dicionário de calão e expressões idiomáticas: http://natura.di.uminho.pt/~jj/pln/calao/dicionario.pdf</p> <p>Sites e manuais para a aprendizagem da língua: Centro Virtual Camões: http://www.instituto-camoes.pt/cvc/aprender.html</p> <p>OmniGlot: http://www.omniglot.com/writing/portuguese.htm</p> <p>Ensinar RTP: http://ensina.rtp.pt</p> <p>Português para nós: http://www.portuguesparanos.com/</p> <p>Português para espanhóis (blogue): http://portuguesparaespanhois.blogspot.pt</p> <p>CiberEscola da Língua Portuguesa: http://www.ciberescola.com</p> <p>Espaço Língua Portuguesa (Porto</p>
------------------------------------	--

Editora):[http://www.portoeditora.pt/espacolinguaportuguesa/duvidas-da-lingua-portuguesa/destaque-duvidas-lp/Programa ?Bom Português? \(RTP\):](http://www.portoeditora.pt/espacolinguaportuguesa/duvidas-da-lingua-portuguesa/destaque-duvidas-lp/Programa%20Bom%20Portugu%C3%AAs?)[http://ensina.rtp.pt/dossie/como-se-escreve-em-bom-portugues/Viagens Literárias](http://ensina.rtp.pt/dossie/como-se-escreve-em-bom-portugues/Viagens%20Liter%C3%A1rias)
(blogue):<https://viagensliterarias.wordpress.com>PortugueseLanguageGuide:<http://www.portugueselanguageguide.com>
ISL
Collective:https://pt.islcollective.com/resources/search_result?Tags=PLE&searchworksheet=GO&type=PrintablesPromethean Planet:<http://www1.prometheanplanet.com/pt/server.php?show=nav.21344>Ferramentas de pronúncia:SitePal:http://www.oddcast.com/home/demos/tts/tts_example.php?sitepalProntuário sonoro
RTP:<http://www.rtp.pt/wportal/sites/prontuario/index.php>Ferramentas de tradução:Interactive Terminology for Europe (IATE):<http://iate.europa.eu>/SDL:<http://www.freetranslation.com>Google tradutor:<https://translate.google.pt>Cultura:Efemérides:<http://cvc.instituto-camoes.pt/conhecer/efemerides.html#.VYrNy>
mDWTy0Bases temáticas sobre Cultura
Portuguesa:<http://cvc.instituto-camoes.pt/area-conhecer-bases-tematicas>Dicionário histórico:[http://www.arqnet.pt/dicionario/Exposições](http://www.arqnet.pt/dicionario/Exposicoes)
virtuais:<http://cvc.instituto-camoes.pt/conhecer/exposicoes-virtuais.html>A música portuguesa a gostar dela própria:<https://vimeo.com/channels/musicaportuguesa/videos>Jornal de Letras, Artes e Ideias:<http://visao.sapo.pt/jornal-de-letras=s25193>;Portal da literatura:<http://www.portaldaliteratura.com>; Projeto Vercial:<http://alfarrabio.di.uminho.pt/vercial/index.html>.Imprensa:Diretório de imprensa escrita em Portugal:<http://www.prensaescrita.com/portugal.php>Blitz (revista de música):<http://blitz.sapo.pt>Expresso (jornal):<http://expresso.sapo.pt>Jornal de Letras, Artes e Ideias:<http://visao.sapo.pt/jornal-de-letras=s25193>Público (jornal):<http://www.publico.pt>Visão (revista):<http://visao.sapo.pt>Rádio Televisão Portuguesa:<http://www.rtp.pt/homepage/>

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma Moderno: Portugués/613G03051

Idioma Moderno 2: Portugués/613G03054

Idioma Moderno 3: Portugués/613G03057

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Todas as cuestións non contempladas explicitamente neste guía ou as eventuais dúbidas en relación co desenvolvemento da materia serán resolvidas polo profesorado no seu horario de atendimento, nas sesións presenciais ou no correo electrónico que figura no lugar correspondente deste guía docente.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías